

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål

Formålet med lovforslaget er - på baggrund af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1223/1991 om beslaglæggelse og edition under efterforskning - at foretage en revision og modernisering af retsplejelovens regler herom, jf. pkt. 2.

Formålet med lovforslaget er endvidere at regulere politiets anvendelse af fotoforevisning, konfrontation, offentlig efterlysning og observation. Disse efterforskningsskridt er i dag ulovregulerede. Denne del af lovforslaget bygger på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1298/1995 om fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation. Der henvises herom til pkt. 3 (fotoforevisning), pkt. 4 (konfrontation), pkt. 5 (efterlysning) og pkt. 6 (observation).

Herudover indeholder lovforslaget regler om varetsfængsling under domsforhandlingen, jf. pkt. 7.

Endelig foreslås en ændring af retsplejelovens § 133 om advokaters mulighed for at opnå møderet for landsret og Sø- og Handelsretten i København (prøvesagsordningen), jf. pkt. 8.

Herudover indeholder lovforslaget enkelte ændringer af retsplejeloven af redaktionel karakter.

1.2. Oversigt over lovforslagets indhold

Lovforslagets regler om beslaglæggelse, edition, fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation svarer i alt væsentligt til de to lovudkast, som er udarbejdet af Strafferetsplejeudvalget og medtaget i de to ovennævnte betænkninger. På de punkter, hvor der har været uenighed i udvalget, er lovforslaget udformet i overensstemmelse med de af udvalgets flertal fremsatte forslag. Der er herudover på enkelte punkter foretaget ændringer i forhold til Strafferetsplejeudvalgets forslag. Der er nærmere redegjort herfor nedenfor i tilslutning til de almindelige bemærkninger om de enkelte efterforskningsskridt.

Lovforslaget indeholder forslag til nye og moderniserede regler om *beslaglæggelse* og *edition*, der i deres nuværende form i det væsentligste stammer helt tilbage fra procesreformen i 1916. Reglerne foreslås placeret i retsplejelovens kapitel 74. Dette indebærer en samling af reglerne om beslaglæggelse og edition, der hidtil har været placeret i kapitlerne 74 og 75 b. Reglerne om beslaglæggelse efter dom foreslås dog bevaret som § 1002 i retsplejelovens kapitel 90 om fuldbyrdelse af domme i straffesager.

Lovforslaget indeholder et forslag til et nyt kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt. I dette kapitel er der forslag til regler om politiets anvendelse af hen-

holdsvis fotoforevisning, konfrontation og efterlysning som led i efterforskningen.

Der foreslås en lovregulering af *fotoforevisning*, hvor der sondres mellem tre forskellige situationer: 1) politiet foreviser et foto af en person, der konkret er mistænkt i den sag, der efterforskes, 2) politiet foreviser fotografier fra fototeket (fotografier, der er optaget i forbindelse med en tidligere sag med henblik på senere identifikation af de pågældende), uden at de viste personer er konkret mistænkt i den sag, der nu efterforskes og 3) politiet foreviser et foto af forurettede eller andre vidner. Der foreslås samtidig en ændring af retsplejelovens § 745, stk. 3, således at forsvareren får adgang til at være til stede, når der gennemføres en fotoforevisning, som må formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen.

Med hensyn til *konfrontationer* foreslås det at lovregulere både den direkte konfrontation, hvor der alene forevises én mistænkt for et vidne, og konfrontationsparader, hvor en mistænkt forevises for et vidne i en opstilling (parade) sammen med et antal figuranter (dvs. personer, der klart ikke kan sættes i forbindelse med lovovertrædelsen).

For så vidt angår politiets anvendelse af *efterlysning* foreslås forskellige regler afhængig af formålet med efterlysningen. Der sondres således mellem 1) offentliggørelse af signalement eller andre oplysninger, der er egnede til at fastlægge identiteten af en formodet gerningsmand og 2) efterlysning med angivelse af identitet.

I retsplejelovens kapitel 71 om indgreb i meddelelsseshemmeligheden foreslås det at placere en ny regel, der skal regulere politiets adgang til at foretage *observation* på ikke frit tilgængeligt sted. Med udgangspunkt i følgende momenter: 1) karakteren af den lokalitet, der konkret er tale om at observere, 2) placeringen af det apparat, der skal anvendes i det konkrete tilfælde, og 3) karakteren af det apparat, der bliver tale om at anvende, er reglen udformet således, at der sondres mellem en kvalificeret, en mere kvalificeret og en særlig kvalificeret form for observation. Kapitel 71 vil herefter omfatte regler om indgreb i meddelelsseshemmeligheden og om observation.

For alle de foreslåede bestemmelser om tvangsindgreb gælder, at betingelserne for at kunne foretage indgrebet er fastsat i overensstemmelse med den systematik, der er anvendt ved den seneste lovgivning om straffeprocessuelle tvangsindgreb. Betingelserne er dermed fastlagt i krav til den lovovertrædelse, mistanken vedrører (kriminalitetskrav), krav til mistan-